

11.1.2 «Προστασία του Περιβάλλοντος» είναι το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωσή του.

11.2 Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις

11.2.1 Κατά τη διάρκεια του Περιόδου Παραχώρησης, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συμμορφώνεται πλήρως με τους όρους που καθορίζονται στους Εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους του Έργου, τις απαιτήσεις των άρθρων 2.4 της ΕΣΥ και 1.6 του ΚΜΕ, καθώς και με όλους τους άλλους εκάστοτε ισχύοντες στην Ελλάδα σχετικούς νόμους περί προστασίας του Περιβάλλοντος (οι «Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις»). Για την εφαρμογή του Άρθρου 35.2 της παρούσας λαμβάνονται υπ' όψιν οι Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις που ίσχυαν τριάντα (30) ημέρες προ της Ημερομηνίας Δημοπράτησης του Έργου. Ειδικότερα ως προς την εφαρμογή του άρθρου 5 του ν. 3010/2002, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να προβεί με δαπάνες του στην οριοθέτηση των υδατορεμάτων στο τρήμα τους που εκτείνεται στη ζώνη εκτέλεσης του Έργου ή εφάπτεται με αυτήν όπως επίσης και πεντακόσια μέτρα (500 μ.) κατάντι και εγκρίνονται σύμφωνα με τους όρους της παρούσας.

11.2.2 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται:

- (i) να συστήσει «Υπηρεσία Περιβάλλοντος» με εξειδικευμένο επιστήμονα ως «Υπεύθυνο Περιβάλλοντος»,
- (ii) σε όλη τη διάρκεια της Περιόδου Παραχώρησης να συντάσσει εξαμηνιαία έκθεση περιβαλλοντικής διαχείρισης του Έργου που υποβάλλεται στην Υπηρεσία εντός (1) μηνός από την εκάστοτε σύνταξή της,
- (iii) να δημιουργήσει και διατηρεί διαδικτυακό τόπο (internet site) στον οποίο υποχρεωτικά θα δημοσιεύεται η ανωτέρω έκθεση.

11.3 Πρόληψη

11.3.1 Στο πλαίσιο του Άρθρου 11.2.1, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να εξασφαλίζει ότι:

- (i) ο ίδιος, οι υπεργολάβοι του, ο Κατασκευαστής, ο Λειτουργός και οι υπεργολάβοι τους, στο πλαίσιο των Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων, θα χρησιμοποιούν τις καλύτερες διαθέσιμες τεχνικές οι οποίες δεν θα συνεπάγονται υπερβολικό κόστος για να προλαμβάνεται (όπου είναι δυνατόν) και διαφορετικά να ελαχιστοποιείται κάθε είδους μόλυνση που μπορεί να προκληθεί στο Περιβάλλον και να εξασφαλίζει ότι η αποθήκευση, επεξεργασία, αποβολή και απομάκρυνση όλων των ουσιών οι οποίες παράχθηκαν σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια των Κατασκευών, της θέσης σε λειτουργία, της ολοκλήρωσης, της συντήρησης και/ή της λειτουργίας του Έργου Παραχώρησης, των Τοπικών Έργων (κατά την περίοδο κατασκευής τους) ή κατ' άλλο τρόπο, στο Χώρο Εκτέλεσης του Έργου (ή κατά τη διάρκεια εκσκαφής, εξόρυξης, λατόμησης ή της διαδικασίας θραύσης αδρανών) θα είναι τέτοιας φύσης ώστε να προλαμβάνεται (όπου είναι δυνατόν) και διαφορετικά να ελαχιστοποιείται οποιαδήποτε μόλυνση που θα μπορούσε να προκληθεί στο Περιβάλλον ή στον άνθρωπο ή σε οποιονδήποτε άλλο ζώντα οργανισμό από τις ουσίες αυτές,
- (ii) μετά την ολοκλήρωση των Κατασκευών της Περιόδου Τ1, αυτός, ο Κατασκευαστής και οι υπεργολάβοι του θα επαναφέρουν το Χώρο Εκτέλεσης του Έργου, εκτός του Ε.Π. στην αρχική του κατάσταση ή στη μορφή που καθορίζεται στις εγκεκριμένες Μελέτες,
- (iii) αυτός, ο Κατασκευαστής και οι υπεργολάβοι του δε θα χρησιμοποιήσουν εκρηκτικά για τις οποιεσδήποτε εκσκαφές των Κατασκευών παρά μόνο κατόπιν άδειας της Αρμόδιας Αρχής και σύμφωνα με αυτήν.

11.4 Προστασία κατά του Οδικού Θορύβου και Ρύπων

Υπό την επιφύλαξη του Άρθρου 35.2, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται με δαπάνες του:

- 11.4.1** στην εκτέλεση όλων των έργων που είναι απαραίτητα για την τήρηση των εκάστοτε ισχυόντων ορίων οδικού θορύβου και αέριων ρύπων καθ' όλη τη διάρκεια της Σύμβασης Παραχώρησης, σύμφωνα με τις Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις.
- 11.4.2** να εκπονήσει προς το σκοπό αυτό σχετική μελέτη για την εγκατάσταση συστήματος ελέγχου με μόνιμους και περιοδικούς σταθμούς μέτρησης οδικού θορύβου και αέριων ρύπων σε θέσεις που θα εγκριθούν από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό.
- 11.4.3** να εγκαταστήσει ηχοπετάσματα ή/και να προχωρήσει στην κατάλληλη φύτευση για την συμμόρφωση με τα όρια οδικού θορύβου στις θέσεις εκείνες του ΕΠ που έως και τριάντα (30) ημέρες προ της κατάρτισης της Προσφοράς υπάρχει οργανωμένη δόμηση (όρια σχεδίου πόλης ή όρια οικισμών) ή υπάρχει ειδική εγκατάσταση (νοσοκομείο, σχολείο κλπ.).

12. Χώρος Εκτέλεσης του Έργου

12.1 Διάθεση Χώρου Εκτέλεσης του Έργου

- 12.1.1** Το Δημόσιο υποχρεούται να διαθέσει στον Παραχωρησιούχο, κατά τον τρόπο και τον χρόνο που αναφέρεται στο παρόν Άρθρο, την Ελεύθερη Χρήση του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου και τα σχετικά Δικαιώματα Πρόσβασης προς και από αυτόν, καθώς και κάθε άλλο δικαίωμα εύλογα θεωρούμενο από το Δημόσιο ως απαραίτητο για την εκτέλεση του Έργου, χωρίς οποιαδήποτε σχετική πληρωμή ή άλλη πληρωτέα επιβάρυνση του Παραχωρησιούχου προς το Δημόσιο ή οποιαδήποτε Αρμόδια Αρχή ή τρίτο πρόσωπο.
- 12.1.2** Ειδικότερα το Δημόσιο υποχρεούται να διαθέσει στον Παραχωρησιούχο την Ελεύθερη Χρήση του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου ως κατωτέρω:
 - (i) Υφιστάμενα Τμήματα:

Από την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης, υπό την προϋπόθεση ότι ο Παραχωρησιούχος έχει:

- (a) υποβάλει τα Εγχειρίδια Λειτουργίας και Επιθεώρησης και Συντήρησης Α' Φάσης,
- (b) παραδώσει στο Ελληνικό Δημόσιο την Εγγυητική Επιστολή Καλής Εκτέλεσης Λειτουργίας και Συντήρησης,
- (c) υποβάλει τις σχετικές ασφαλιστικές συμβάσεις,
- (d) καταρτίσει τις συμφωνίες του Άρθρου 23.4, καθ' ό μέρος αφορούν στα Υφιστάμενα Τμήματα.
- (e) υποβάλει τη μελέτη οδικής ασφάλειας του άρθρου 8.1.1 της ΕΣΥ.

Η ημερομηνία υπογραφής του πρωτοκόλλου του Άρθρου 12.1.3 για την παράδοση των Υφισταμένων Τμημάτων αποτελεί την Ημερομηνία Έναρξης της Περιόδου Λειτουργίας του Έργου. Η εκ μέρους του Δημοσίου αδικαιολόγητη άρνηση ή καθυστέρηση υπογραφής του πρωτοκόλλου του Άρθρου 12.1.3, συνιστά Γεγονός Καθυστέρησης και Γεγονός Ευθύνης του Δημοσίου.

(ii) Νέα Τμήματα Παραχωρησιούχου:

Για τα Νέα Τμήματα Παραχωρησιούχου, για την κατασκευή των οποίων απαιτούνται απαλλοτριώσεις, η προθεσμία παράδοσης ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες μετά την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης, με την εξαίρεση των χώρων που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τους οποίους θα καταστήσει διαθέσιμους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 12.1.2.(i).

12.1.3 Η διάθεση από το Δημόσιο στον Παραχωρησιούχο της Ελεύθερης Χρήσης του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου ή τμήματος αυτού, προϋποθέτει έγγραφο αίτημα του

Παραχωρησιούχου και καταχωρείται σε ειδικό πρωτόκολλο υπογραφόμενο από το Δημόσιο και τον Παραχωρησιούχο.

- 12.1.4** Το Δημόσιο αναλαμβάνει την υποχρέωση καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου Παραχώρησης να εξασφαλίζει την Ελεύθερη Χρήση από τον Παραχωρησιούχο του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου τον οποίο καταλαμβάνει το ΕΠ όπως επίσης και τα σχετικά Δικαιώματα Πρόσβασης προς και από αυτόν. Την αντίστοιχη υποχρέωση αναλαμβάνει το Δημόσιο για το Χώρο Εκτέλεσης του Έργου που καταλαμβάνουν τα Τοπικά Έργα καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου – Μελετών Κατασκευών. Ο Χώρος Εκτέλεσης του Έργου δεν θα χρησιμοποιηθεί από τον Παραχωρησιούχο για κανένα άλλο σκοπό παρά μόνο για την εκτέλεση του Έργου.
- 12.1.5** Όλες οι απαλλοτριώσεις, οι οποίες απαιτούνται για το Χώρο Εκτέλεσης του Έργου, συντελούνται με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνες του Δημοσίου. Το Δημόσιο διαθέτει ή/και έχει ήδη προβλέψει για την εξασφάλιση και διάθεση των απαραίτητων χώρων για την κατασκευή των σταθμών διοδίων (μετωπικών και πλευρικών) που απαιτούνται για την εκμετάλλευση του Έργου. Κατ'εξαίρεση, στην περίπτωση κατά την οποία τεκμηριωμένα απαιτηθούν Συμπληρωματικοί Χώροι, σύμφωνα με Μελέτη που θα εκπονήσει ο Παραχωρησιούχος και θα εγκριθεί σύμφωνα με την παρούσα, για τη διαμόρφωση σταθμών διοδίων, το Δημόσιο θα προχωρήσει στις εν λόγω απαλλοτριώσεις υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι ειδικά το στάδιο της σχετικής προμελέτης θα έχει εγκριθεί από την Υπηρεσία. Οι δαπάνες απαλλοτρίωσης βαρύνουν τον Παραχωρησιούχο και οι χώροι αυτοί θα εντάσσονται στο Χώρο Εκτέλεσης του Έργου. Ομοίως κατ'εξαίρεση, και υπό την προϋπόθεση ότι αποδεδειγμένα δεν είναι άλλως τεχνικά εφικτή, με εύλογο κόστος, η ικανοποίηση των Προδιαγραφών και μετά από Μελέτη που θα εκπονήσει ο Παραχωρησιούχος, η οποία θα εγκριθεί σύμφωνα με την παρούσα, απαιτηθεί Συμπληρωματικός Χώρος για την εκτέλεση Μονίμων Κατασκευών, το Δημόσιο θα προχωρήσει στις αναγκαίες απαλλοτριώσεις με δαπάνη

του Παραχωρησιούχου. Οι ανωτέρω συμπληρωματικές απαλλοτριώσεις θα συντελούνται από το Δημόσιο εντός προθεσμίας που θα μετράται από την έγκριση της σχετικής μελέτης και την υποβολή από τον Παραχωρησιούχο κτηματολογίου και πλήρους φακέλου:

- (i) Για απαλλοτριώσεις εκτός Σχεδίου Πόλεως: Δώδεκα (12) μήνες.
- (ii). Για απαλλοτριώσεις που απαιτούν τροποποίηση Ισχύοντος Σχεδίου Πόλεως: Δέκα οκτώ (18) μήνες.

12.2 Πρόσθετοι Χώροι

- 12.2.1** Σε περίπτωση κατά την οποία ο Παραχωρησιούχος και για τους σκοπούς εκτέλεσης των Κατασκευών της Περιόδου Τ1 χρειασθεί οποιοδήποτε χώρο πρόσθετο στο Χώρο Εκτέλεσης του Έργου (οι «Πρόσθετοι Χώροι»), θα αποκτήσει τη χρήση του χώρου αυτού με δικές του διαπάνες και κίνδυνο. Οι προαναφερθέντες Πρόσθετοι Χώροι θα χρησιμοποιηθούν μόνο ως πρόσθετοι χώροι για την εγκατάσταση κατασκευών σχετικών με τις Προσωρινές Κατασκευές, καθώς και για την εγκατάσταση λατομείων, δανειοθαλάμων, χώρων απόρριψης αχρήστων, αποθηκευτικών χώρων και χώρων εκσκαφών.
- 12.2.2** Υπό τον όρο ότι ο Παραχωρησιούχος θα αποδείξει, και ο Ανεξάρτητος Μηχανικός θα πιστοποιήσει στο Δημόσιο κατά τρόπο ευλόγως ικανοποιητικό για αυτό ότι οι Πρόσθετοι Χώροι είναι απαραίτητοι για το Έργο, το Δημόσιο θα παράσχει στον Παραχωρησιούχο την εύλογη συνδρομή του στην απόκτησή των Πρόσθετων Χώρων (αλλά το Δημόσιο δεν θα είναι υποχρεωμένο να προβεί σε αναγκαστικές απαλλοτριώσεις ή να εξασκήσει καμία παρομοίου είδους εξουσία για την απόκτηση των Πρόσθετων Χώρων και/ή των σχετικών με αυτούς δικαιωμάτων). Μετά την παροχή της συνδρομής αυτής εκ μέρους του Δημοσίου, ο Παραχωρησιούχος θα οφείλει, ύστερα από γραπτό αίτημα του Δημοσίου συνοδευόμενο με παραστατικά των αιτούμενων εξόδων ή δαπανών, να αποζημιώσει το Δημόσιο για κάθε δαπάνη ή έξοδο που επιβάρυνε το Δημόσιο ή οποιαδήποτε σχετική Αρμόδια Αρχή σύμφωνα με το παρόν Άρθρο.

- 12.2.3 (i)** Εάν οποιοσδήποτε Πρόσθετος Χώρος ανήκει στο Δημόσιο, και επιτρέπεται η χρήση για την οποία τον προορίζει ο Παραχωρησιούχος, και ο Ανεξάρτητος Μηχανικός πιστοποιήσει την ανάγκη για τον Πρόσθετο Χώρο και τη διάρκεια αυτής, τότε το Ελληνικό Δημόσιο θα διαθέσει τον χώρο αυτό στον Παραχωρησιούχο χωρίς κανενός είδους αντάλλαγμα.
- (ii)** Με τη λήξη της χρονικής περιόδου για την οποία είναι αναγκαίοι οι εν λόγω Πρόσθετοι Χώροι, ο Παραχωρησιούχος θα τους επιστρέψει στο Ελληνικό Δημόσιο, κατόπιν αποκατάστασής τους σύμφωνα με μελέτη που θα εγκριθεί βάσει των όρων της παρούσας Σύμβασης.
- (iii)** Αφού ειδοποιήσει εγκαίρως το Δημόσιο, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να αφαιρέσει οποιεσδήποτε Προσωρινές Κατασκευές από τους εν λόγω Πρόσθετους Χώρους που θα παραδοθούν στο Δημόσιο, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου το Ελληνικό Δημόσιο θα έχει ειδοποιήσει εγγράφως τον Παραχωρησιούχο ότι έχει αποφασίσει πως ορισμένες ή και όλες από αυτές τις Προσωρινές Κατασκευές (εκτός από τον εξοπλισμό και τα κινητά περιουσιακά στοιχεία) μπορούν να παραμείνουν. Όταν το Ελληνικό Δημόσιο προβαίνει σε ανάλογη έγγραφη ειδοποίηση, οι προαναφερόμενοι Πρόσθετοι Χώροι θα παραδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο σε κατάσταση «όπως είναι και ευρίσκονται» και χωρίς καμία επιβάρυνση, ο δε Παραχωρησιούχος δεν θα έχει καμία απαίτηση ή δικαίωμα κατά του Ελληνικού Δημοσίου εκ της αιτίας αυτής.

12.3 Καθυστέρηση Διάθεσης του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου

Η εκ μέρους του Δημοσίου καθυστέρηση στη διάθεση οποιουδήποτε τμήματος του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου, υπό τους όρους και εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στο παρόν Άρθρο 12 και εφ' όσον πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις των

Άρθρων 26.1 ή 26.5 αποτελεί αντίστοιχα Γεγονός Καθυστέρησης ή /και Γεγονός Ευθύνης Δημοσίου.

12.4 Επιστροφή του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου

Κατά τη λήξη της Περιόδου Παραχώρησης ή μετά την καταγγελία της παρούσας Σύμβασης, ο Παραχωρησιούχος θα επιστρέψει στο Δημόσιο το Χώρο Εκτέλεσης του Έργου χωρίς καμία επιβάρυνση και ελεύθερο κατοχής και, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τα Άρθρα 29.3 και 30.3 (Αποτελέσματα Καταγγελίας) ή 28.2 (Επιστροφή του Έργου).

13. Αρχαιότητες

13.1 Ο Παραχωρησιούχος αναγνωρίζει ότι από τα υφιστάμενα στοιχεία προκύπτει ότι το Έργο παρουσιάζει σημαντικές πιθανότητες να αποκαλυφθούν Αρχαιολογικά Ευρήματα στις περιοχές:

- (i) **Τμήμα Αρχαία Κόρινθος – Μαύρα Λιθάρια (Όρια Νομού Κορινθίας):**
 - a. Αρχαιολογικός χώρος Αρχαίας Κορίνθου
 - b. Περιοχή Ρωμαϊκού Λουτρού
 - c. Αρχαιολογικός χώρος Ασωπού - Μούλκι
 - d. Περιοχή Μελισσίου
 - e. Περιοχή Συκιάς
 - f. Περιοχή Καμαρίου
 - g. Περιοχή Κάτω Λουτρού
 - h. Περιοχή Στομίου
 - i. Περιοχή Λυγιάς
 - j. Περιοχή Δερβενίου
 - k. Περιοχή Μαύρων Λιθαριών
- (ii) **Τμήμα Αιγείρα - Κόμβος Κ1 Ευρείας Παράκαμψης Πάτρας:**
 - a. Περιοχή Μαρμάρων
 - b. Περιοχή Κράθη

- c. Περιοχή Ελίκης - Ριζόμυλου
- d. Αρχαιολογικός χώρος Αγ. Στεφάνου Ζαχλωρίπικων
- e. Αρχαιολογικός χώρος Ψωριαρού ή Καλλιθέα Νικολέικων
- f. Αρχαιολογικός χώρος Αγ. Γεωργίου Μπρούμας Κερύνειας
- g. Περιοχή Αιγίου
- h. Περιοχή Νέου Ερινέου
- i. Περιοχή Καμαρίου
- j. Αρχαιολογικός χώρος Ψαθόπιυργου

(iii) **Τμήμα Μυντιλόγλι – Αμαλιάδα:**

- a. Αρχαιολογικός χώρος Τσουκαλαΐκων Ν.Αχαΐας
- b. Κλάδοι ΑΚ ΒΙΠΕ (που ευρίσκονται κοντά στον αρχαιολογικό χώρο)

(iv) **Τμήμα Αμαλιάδα – Πύργος – Τσακώνα:**

- a. Αρχαιολογικός χώρος Επιταλίου
- b. Αρχαιολογικός χώρος Καϊάφα
- c. Αρχαιολογικός χώρος Κακόβατου
- d. Αρχαιολογικός χώρος Αη Γιαννάκη - Βουνάκι
- e. Αρχαιολογικός χώρος Περιστεριάς
- f. Αρχαιολογικός χώρος Μάλθης

13.2 Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να ερευνήσει τα στοιχεία που θα έχουν συγκεντρωθεί για ενδεχόμενη ανεύρεση Αρχαιολογικών Ευρημάτων πριν από την εκτέλεση Κατασκευών σε κάθε περιοχή, με διενέργεια Αρχαιολογικών Τομών ή χρησιμοποίηση άλλων πρόσφορων μέσων. Η δαπάνη διενέργειας των Αρχαιολογικών Τομών, συνολικού μήκους μέχρι 250 χλμ. για όλο το Έργο, ή/και της διενέργειας των γεωφυσικών διασκοτίσεων στο τμήμα Αρχαία Κόρινθος – Κόμβος Κ1 Ευρείας Παράκαμψης Πάτρας, θα βαρύνει τον Παραχωρησιούχο. Κάθε άλλη δαπάνη επιπλέον Αρχαιολογικών Τομών, Αρχαιολογικής Έρευνας και παρακολούθησης των εργασιών και ανασκαφών, βαρύνει το Δημόσιο, σε εφαρμογή των Εγκεκριμένων Περιβαλλοντικών Όρων και της ισχύουσας νομοθεσίας. Η εκτέλεση από τον Παραχωρησιούχο επιπλέον

Αρχαιολογικών Τομών πιστοποιείται από τον Ανεξάρτητο Μηχανικό και αμειβεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας περί Συμπληρωματικών Εργασιών. Οι Αρχαιολογικές Τομές θα διενεργούνται κατόπιν προειδοποίησης τεσσάρων (4) ημερών προς την Αρμόδια Αρχή, προκειμένου να εποπτεύσει και προς τον Ανεξάρτητο Μηχανικό και την Υπηρεσία, προκειμένου αυτοί να παραστούν.

- 13.3** Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται, αμέσως μόλις διαπιστώσει την ύπαρξη Αρχαιολογικών Ευρημάτων κατά τις Αρχαιολογικές Διερευνητικές Τομές ή κατά την διάρκεια εκτέλεσης των Κατασκευών, να ειδοποιήσει την Αρμόδια Αρχή, τον Ανεξάρτητο Μηχανικό και την Υπηρεσία και να διακόψει αμέσως τις Κατασκευές στην περιοχή των Αρχαιολογικών Ευρημάτων, λαμβάνοντας συγχρόνως όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση και διαφύλαξη των εν λόγω Αρχαιολογικών Ευρημάτων μέχρι να επιληφθεί η Αρμόδια Αρχή, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία.
- 13.4** Μετά τον πρώτο χαρακτηρισμό των Αρχαιολογικών Ευρημάτων από την Αρμόδια Αρχή, θα δίνονται οδηγίες στον Παραχωρησιούχο είτε για την συνέχιση των εργασιών, είτε για την αναστολή τους προς διενέργεια Αρχαιολογικών Ερευνών από την Αρμόδια Αρχή, είτε για την προσωρινή διακοπή των εργασιών στην περιοχή όπου ανακαλύφθηκε το Αρχαιολογικό Εύρημα για το διάστημα κατά το οποίο η Αρχαιολογική Υπηρεσία θα διενεργεί Αρχαιολογικές Έρευνες με δικά της μέσα και δαπάνη του Ελληνικού Δημοσίου.
- 13.5** Ο Παραχωρησιούχος έχει προβλέψει χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών πριν από την έναρξη των Κατασκευών, για Αρχαιολογικές Διερευνητικές Τομές, τυχόν Αρχαιολογικές Έρευνες και λοιπές εργασίες αντιμετώπισης των αποτελεσμάτων των ερευνών στις περιοχές που έχουν καθοριστεί ως πιθανές θέσεις ύπαρξης Αρχαιολογικών Ευρημάτων και αναφέρονται στο Άρθρο 13.1. Για τις Αρχαιολογικές Έρευνες και τις λοιπές εργασίες εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 13.4.
- 13.6** Συνολική Καθυστέρηση πέραν του ενός (1) μηνός στην Κρίσιμη Διαδρομή του Χρονοδιαγράμματος Μελετών – Κατασκευών λόγω εργασιών σε σχέση με Αρχαιολογικά Ευρήματα κατά την Περίοδο Μελετών – Κατασκευών στις περιοχές του Άρθρου 13.1 ή των δύο (2) μηνών σε κάθε άλλη περιοχή του Χώρου Εκτέλεσης του Έργου, συνιστά Γεγονός Καθυστέρησης.

- 13.7** Κάθε Αρχαιολογικό Εύρημα ανήκει στην αποκλειστική κυριότητα του Δημοσίου.

14. Άδειες

14.1 Άδεια Κατασκευής – Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης του Έργου

Το Δημόσιο χορηγεί με την παρούσα στον Παραχωρησιούχο τη Γενική Άδεια Κατασκευής – Λειτουργίας, Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Έργου, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της παρούσας Σύμβασης (η «Άδεια Εκτέλεσης Έργου»). Η χορήγηση της Άδειας Εκτέλεσης Έργου δεν απαλλάσσει τον Παραχωρησιούχο από την υποχρέωση να εφοδιαστεί με επιμέρους ή ειδικές Άδειες, όπου αυτό προβλέπεται στην παρούσα Σύμβαση ή στην κείμενη νομοθεσία.

14.2 Αίτηση

- 14.2.1** Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να υποβάλει έγκαιρα και κατά τον πρασήκοντα τρόπο αιτήσεις προς το Δημόσιο, τις Αρμόδιες Αρχές και τους Οργανισμούς Κοινής Ωφελείας (Ο.Κ.Ω.) για την έκδοση όλων των Αδειών, ειδοποιώντας εγγράφως και εγκαίρως το Δημόσιο περί της υποβολής των αιτήσεων αυτών. Κάθε αίτηση θα συμπληρώνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και θα συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία δικαιολογητικά έγγραφα. Εφ' όσον εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από της υποβολής δεν αμφισβητηθεί εγγράφως από την αδειοδοτούσα αρχή η πληρότητα των δικαιολογητικών εγγράφων, η υποβολή της αίτησης τεκμαίρεται πλήρης.
- 14.2.2** Για τους σκοπούς του παρόντος Άρθρου, έγκαιρη υποβολή αίτησης έκδοσης Άδειας θεωρείται εκείνη που απέχει από την ημερομηνία που προβλέπεται στο Εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής για την έναρξη εκτέλεσης των εργασιών, για τις οποίες ζητείται η εν λόγω Άδεια, χρόνο ίσο ή μεγαλύτερο από το χρόνο που προβλέπεται από την ισχύουσα για την έκδοσή της νομοθεσία και πάντως όχι μικρότερο των εξήντα (60) ημερών.
- 14.2.3** Το Ελληνικό Δημόσιο, στο πλαίσιο του ενδιαφέροντός του για την έγκαιρη ολοκλήρωση του Έργου, θα εξασφαλίσει

ότι οι Οργανισμοί Κοινής Ωφελείας θα εκπονούν τις μελέτες που απαιτούνται και σχετίζονται με την μετατόπιση των δικτύων αρμοδιότητάς τους και των τυχών σχετικών εγκαταστάσεων και θα εκτελούν τις αντίστοιχες εργασίες με δαπάνες τους, χωρίς να παρεμποδίζουν (στο μέτρο που αυτό είναι εφικτό) τον Παραχωρησιούχο στην πήρηση του Χρονοδιαγράμματος. Παράλληλα ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να παρέχει έγκαιρα στον εκάστοτε εμπλεκόμενο Ο.Κ.Ω. και πάντως όχι αργότερα από τρεις (3) μήνες προ της ημερομηνίας κατά την οποία η σχετική μετατόπιση δικτύου συνιστά Κρίσιμη Δραστηριότητα στο Χρονοδιάγραμμα Περιόδου Μελετών – Κατασκευών, τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να είναι δυνατός ο εκ μέρους των Ο.Κ.Ω. προγραμματισμός των σχετικών εργασιών. Ειδικά για τα δίκτυα υψηλής τάσης στο Τμήμα Κόρινθος – Πάτρα, η προστασία τους από τα έργα κατασκευής και λειτουργίας του Έργου ή η μετατόπισή τους γίνεται με μέριμνα και δαπάνη του Παραχωρησιούχου.

- 14.2.4** Συμφωνείται ότι οι Κατασκευές που αναφέρονται στο άρθρο 20 της ΕΣΥ (υδραυλικά έργα, περιλαμβανομένης και της αποκατάστασης υφισταμένων αντιπλημμυρικών και αρδευτικών έργων) δεν περιλαμβάνονται στην έννοια των ΟΚΩ και η σχετική δαπάνη βαρύνει εξ ολοκλήρου τον Παραχωρησιούχο.

14.3 Τεκμήριο Έκδοσης

Με την εξαίρεση της περιπτώσεως του Άρθρου 24.1.5 (2) της παρούσας, σε περίπτωση που το Δημόσιο ή άλλη Αρμόδια Αρχή ή Οργανισμός Κοινής Ωφέλειας καθυστερεί την έκδοση οποιασδήποτε Άδειας πέραν της νόμιμης προθεσμίας ή, για την περίπτωση που αυτή δεν προβλέπεται, πέραν των εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης, καίτοι συντρέχουν οι προϋποθέσεις έκδοσής της, αυτή θεωρείται αυτοδικαίως εκδοθείσα από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής. Η τεκμαρτή έκδοση Αδείας σύμφωνα με το παρόν Άρθρο βεβαιώνεται με σχετικό έγγραφο που εκδίδει η Υπηρεσία μετά από έγγραφη αίτηση του Παραχωρησιούχου.

14.4 Επιχειρήσεις ή Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας

- 14.4.1** Ο Παραχωρησιούχος, με δική του ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη, θα εξασφαλίσει σε κατάλληλες θέσεις την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, στην ισχύ και στην τάση που θα του είναι απαραίτητες, καθ' όλη τη διάρκεια της Περιόδου Παραχώρησης. Το Δημόσιο θα παράσχει στον Παραχωρησιούχο κάθε εύλογη συνδρομή για τη διάθεση από τους Ο.Κ.Ω. των ανωτέρω παροχών.
- 14.4.2** Οι όροι της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν κατ' αναλογία και για την τηλεφωνοδότηση και την υδροδότηση του Έργου.
- 14.4.3** Το Δημόσιο αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεριμνήσει για την έγκαιρη μεταβίβαση όλων των συμβατικών σχέσεων που αφορούν στις συνδέσεις ηλεκτροδότησης, τηλεφωνοδότησης και υδροδότησης των Υφιστάμενων Τμημάτων στον Παραχωρησιούχο, προς το σκοπό όπως εντός δύο μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης της παρούσας υλοποιηθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες προς τους αρμόδιους Ο.Κ.Ω., ώστε να είναι δυνατή η εφεξής πλήρης άσκηση των δικαιωμάτων και εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις σχέσεις αυτές από τον Παραχωρησιούχο.

14.5 Καθυστερήσεις

Οποιαδήποτε αδικαιολόγητη καθυστέρηση εκ μέρους των Ο.Κ.Ω μετακίνησης των δικτύων τους εκ μέρους των Ο.Κ.Ω ή διάθεσης των παροχών των ανωτέρω Άρθρων 14.4.1, 14.4.2 και 14.4.3, που έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζεται δυσμενώς η Κρίσιμη Διαδρομή, αποτελεί Γεγονός Καθυστέρησης και, υπό την προϋπόθεση ότι επηρεάζεται δυσμενώς και η Λειτουργία του Έργου, Γεγονός Ευθύνης Δημοσίου.

15. Σύμβαση Μελέτης - Κατασκευής

- 15.1** Ο Παραχωρησιούχος έχει συμβληθεί με τον Κατασκευαστή με τη Σύμβαση Μελέτης – Κατασκευής που προσαρτάται στην παρούσα ως Προσάρτημα 9.
- 15.2** Με την επιφύλαξη του Άρθρου 31.1.6, δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση του Κατασκευαστή, και οι όροι της Σύμβασης

Μελέτης και Κατασκευής δεν επιτρέπεται να τροποποιηθούν ή να αποτελέσουν αντικείμενο οποιασδήποτε είδους, έγκυρης ως προς το Δημόσιο, παραίτησης των εκεί συμβαλλομένων μερών από δικαιώματα, χωρίς την έγγραφη συναίνεση του Δημοσίου την οποία αυτό δεν θα αρνείται ή να καθυστερεί χωρίς εύλογη αιτία. Ως αντικατάσταση του Κατασκευαστή νοείται και η αντικατάσταση οιουδήποτε μέλους του.

- 15.3** Ο Παραχωρησιούχος δικαιούται να επιτρέπει στον Κατασκευαστή να αναθέτει υπεργολαβικά την εκπλήρωση μέρους των, κατά την Σύμβαση Μελέτης και Κατασκευής, υποχρεώσεών του με την επικύρωξη των όρων της Σύμβασης και των εξής προϋποθέσεων:
- (i) Όπι ο υπεργολάβος θα συμμορφώνεται, με τις απαιτήσεις της Σύμβασης Μελέτης-Κατασκευής.
 - (ii) Όπι η ανάθεση της υπεργολαβίας δεν θα μειώνει τη δυνατότητα του Κατασκευαστή να εκπληρώσει τις κατά τη Σύμβαση Μελέτης και Κατασκευής υποχρεώσεις του ή/και τη δυνατότητα του Παραχωρησιούχου να εκπληρώνει τις κατά το παρόν υποχρεώσεις του.
 - (iii) Όπι ο Παραχωρησιούχος θα γνωστοποιεί εγγράφως στο Δημόσιο και τον Ανεξάρτητο Μηχανικό τα ονόματα και τα λοιπά στοιχεία του εκάστοτε σχετικού υπεργολάβου (ή υπεργολάβων) και θα κοινοποιεί ταυτοχρόνως αντίγραφο του εκάστοτε σχετικού υπεργολαβικού συμφωνητικού (ή συμφωνητικών) μέσα σε προθεσμία επτά ημερών από την ημερομηνία υπογραφής των υπεργολαβικών συμφωνητικών αυτών.
 - (iv) Όπι ο Κατασκευαστής θα παραμένει υπεύθυνος για αυτές τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τη Σύμβαση Μελέτης - Κατασκευής και δεν απαλλάσσεται από καμία από τις δεσμεύσεις, υποχρεώσεις και ευθύνες του από την Σύμβαση Μελέτης και Κατασκευής, λόγω του ότι μέρος των υποχρεώσεών του πραγματοποιείται από υπεργολάβο.
- 15.4** Ο Παραχωρησιούχος δεν θα απαλλάσσεται από οποιαδήποτε από τις δεσμεύσεις, ευθύνες και υποχρεώσεις του από την παρούσα Σύμβαση λόγω του γεγονότος ότι οι υποχρεώσεις του εκτελούνται από τον Κατασκευαστή ή από οποιονδήποτε υπεργολάβο του Κατασκευαστή, το δε Δημόσιο δεν θα είναι καθ' οιονδήποτε τρόπο υπεύθυνο έναντι του Κατασκευαστή ή οποιουδήποτε υπεργολάβου

του, ούτε θα δεσμεύεται καθ' οιονδήποτε τρόπο από τους όρους της Σύμβασης Μελέτης και Κατασκευής ή οποιουδήποτε σχετικού με αυτήν υπεργολαβικού συμφωνητικού.

- 15.5** Η χορήγηση έγγραφης συναίνεσης από το Δημόσιο ως προς τυχόν αλλαγή της ταυτότητας του Κατασκευαστή και η εξέταση ή η έγκριση (ή οποιασδήποτε τροποποίησης, αλλαγής, μεταβολής των όρων της Σύμβασης Μελέτης και Κατασκευής ή παραίτησης του Παραχωρησιούχου από δικαιώματά του δυνάμει αυτής, δεν θα απαλλάσσουν τον Παραχωρησιούχο από οποιαδήποτε από τις δεσμεύσεις, ευθύνες ή υποχρεώσεις του από την παρούσα Σύμβαση, ούτε θα καθιστούν καθ' οιονδήποτε τρόπο το Δημόσιο υπεύθυνο έναντι οποιωνδήποτε από τα πρόσωπα αυτά, ούτε θα του δημιουργούν οποιαδήποτε δέσμευση από τους όρους της Σύμβασης αυτής ή του υπεργολαβικού συμφωνητικού.
- 15.6** Ο Παραχωρησιούχος έχει την αποκλειστική ευθύνη των πληρωμών προς τον Κατασκευαστή, το δε Δημόσιο δεν θα φέρει καμία ευθύνη για τέτοιες πληρωμές.
- 15.7** Ο Κατασκευαστής, τα μέλη του και οι τυχόν υπεργολάβοι του, όπως και οι τυχόν υπεργολάβοι του Παραχωρησιούχου που χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση των Κατασκευών του Έργου (πλην των Μελετών) υπόκεινται στον πειθαρχικό έλεγχο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και σε διοικητικές και παρεπόμενες διοικητικές κυρώσεις, κατ' ανάλογη εφαρμογή της νομοθεσίας περί εκτελέσεως δημοσίων έργων, όπως θα ορισθεί με το νόμο που θα κυρώσει την παρούσα Σύμβαση. Οι προβλεπόμενες χρηματικές κυρώσεις μπορεί να επιβάλλονται παράλληλα και στον Παραχωρησιούχο.

16. Χρονοδιαγράμματα του Έργου

16.1 Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής Περιόδου Μελετών-Κατασκευών

- 16.1.1** Μετά την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης και εντός της Πρώτης Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας, ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να συντάξει και να υποβάλει προς έγκριση στον Ανεξάρτητο Μηχανικό, με κοινοποίηση στο Δημόσιο, το Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής της Περιόδου Μελετών-Κατασκευών (ή «Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής Περιόδου Τ1») που θα προσαρτηθεί στη Σύμβαση Παραχώρησης σε αντικατάσταση του Χρονοδιαγράμματος Περιόδου